Rozkladači

1) Vyberte z možností či doplňte vynechaná slova.

Rozkladači se zásadním způsobem podílejí na k _ _ _ _ _ u látek v přírodě. Rozkládají zejména _____ organickou hmotu. Díky tomu se těla organismů či jejich části v přírodě dlouhodobě *nehromadí/hromadí*.

Rozkladači zpravidla přeměňují *jednodušší látky na složitější / složitější látky na jednodušší*. Zpracováním organických látek zpravidla do atmosféry uvolňují *oxid uhličitý (CO_2) či methan (CH_4) / argon (Ar) či kyslík (O_2)*. Umožňují navracení m _ _ _ _ _ _ _ c h látek do prostředí a jejich zpřístupnění dalším organismům.

Co se týče mikroorganismů, jsou typickými rozkladači *zelené rostliny/bakterie* nebo _ _ _ _ y.

2) Spojte název rozkladače či živočicha živícího se mrtvou organickou hmotou (v 1. řádku, tučně) a jeho systematické zařazení (ve 2. řádku).

žížala

houby

stínka

kroužkovci

štětičkovec

členovci/hmyz

chrobák

členovci/korýši

mnohonožka

členovci/stonožkovci

3) Doplňte do schématu: houby a bakterie, lípa, ropucha obecná, minerální látky. Zakroužkujte názvy organismů, které lze považovat za rozkladače.

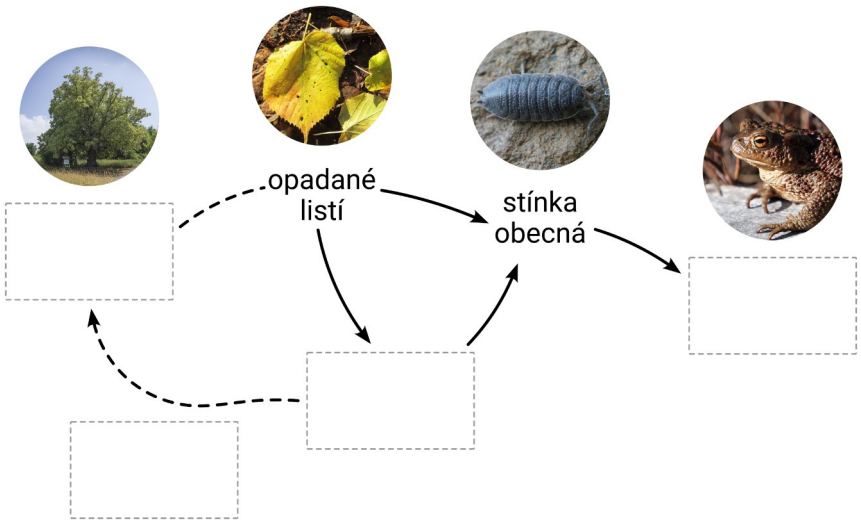

4) Doplňte tabulku, která se týká působení rozkladačů ve vztahu k lidské činnosti.

	Jak se projeví působení rozkladačů?	**Jak působení rozkladačů zabraňovat?**
potraviny		
dřevo (v rámci staveb)		
rostliny používané ke krmení hospodářských zvířat		

5) Doplňte pojmy do vět: mrtvé, imunitní, zimní, nezelené, vlhké.

a) Rozkladači obvykle vyhledávají _____ prostředí.

b) Mezi rozkladače patří _____ bakterie.

c) Mrchožrouti konzumují _____ živočichy či jejich části.

d) Úkolem _____ soustavy je zabraňovat množení bakterií či hub v živém organismu.

e) Se sníženou aktivitou rozkladačů je spojeno _____ období.

6) Schematicky zakreslete do rámečku stavbu těla živočicha, který v přírodě působí jako rozkladač nebo mrchožrout. Na schématu vyznačte aspoň dvě části těla, které souvisejí s jeho způsobem života + zdůvodněte jak.

7) Na základě textu o kompostování rozhodněte o pravdivosti tvrzení, nepravdivá tvrzení opravte nahrazením slova či slovního spojení.

V rámci kompostování se přeměňuje biologický odpad na kompost. Vzniklý kompost je bohatý na humus a lze jej využít např. k pěstování rostlin. Kompostuje se zpravidla venku (na kupě či v kompostéru). Komposty mohou být i sdílené (komunitní). Kompostování za cílené pomoci žížal (typicky kalifornských) se označuje jako vermikompostování. Mnoho obcí poskytuje sběrné nádoby na biologický odpad (zejména rostlinné zbytky z kuchyně, rostlinnou hmotu ze zahrad), ten pak putuje do průmyslových kompostáren.

a) Při kompostování se zpracovává zejména odpad vzniklý při těžbě.

b) Kompost obsahuje látky, které mohou využít třeba rostliny.

c) Komunitní kompostování vždy zahrnuje využití žížal.

d) Do sběrných nádob („popelnic“) na biologický odpad patří hlavně živočišné zbytky.

e) Obsah sběrných nádob na biologický odpad se typicky zpracovává ve spalovnách.

Zdroje obrázků

The photonaut, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lipy_u_krizku_v_Lensedlich_II-2018-06-lensedly.jpg, cc by-sa; AnRo0002, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:20171122Tilia_cordata4.jpg, cc0; Mike Pennington, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Common_Rough_Woodlouse_(Porcellio_scaber),_Halligarth,_Baltasound_-_geograph.org.uk_-_3968662.jpg, cc by-sa; kallerna, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bufo_bufo_Joutsij%C3%A4rvi_2.jpg?fastcci_from=2223792&c1=2223792&d1=15&s=200&a=fqv, cc by-sa; Rob Hille, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lumbricus_terrestris_R.H_(1).JPG, cc by-sa; Arctanx, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kellerassel_02.jpg, public domain; Ivtorov, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Penicillium_%D0%BD%D0%B0_%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B5.jpg, cc by-sa; Fabelfroh, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Anoplotrupes_stercorarius.jpeg, cc by-sa; Donald Hobern, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Julus_scandinavius_(26598735296).jpg, cc by-sa; Pavel Ševela, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Compost_bin_(2).jpg, cc by-sa